Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

De onderwerpsvoornaamwoorden

In het Italiaans zegt het werkwoord al wie er spreekt: *parlo* kan alleen *io* zijn. Daarom laat je de onderwerpsvoornaamwoorden meestal weg; wie ze in elke zin zet, klinkt vreemd. Je gebruikt ze voor duidelijkheid of nadruk.

De tabel

Persoon	Voornaamwoord	Voorbeeld
1e enkelvoud	io	io sono di Roma
2e enkelvoud	tu	tu sei Sophia Loren?
3e enkelvoud	lui / lei	lui è Marcello Mastroianni, lei è Anna Magnani
1e meervoud	noi	noi siamo attori
2e meervoud	voi	voi siete registi
3e meervoud	loro	loro sono famosi

Wanneer je ze gebruikt

Geval	Voorbeeld
Contrast	io prendo il caffè, lui il tè
Nadruk	l'ha detto lei, non io
Na anche / neanche	anche noi amiamo Fellini
Los, zonder werkwoord	Chi è stato? Io.

De beleefdheidsvorm *Lei*: wie «u» zegt, gebruikt in het Italiaans de derde persoon, ook tegen een man: *Lei è molto gentile, dottore.*

Goed om te weten

· In mails schrijf je de beleefdheidsvorm *Lei* vaak met een hoofdletter, samen met de bijbehorende voornaamwoorden: *La ringrazio*, *Le scrivo*, *il Suo indirizzo*. Het is een gewoonte van de schrijftaal, geen grammaticaregel.

· Tegen kinderen en dieren zeg je altijd *tu*, ook als je verder iedereen met *Lei* aanspreekt.

De meest gemaakte fouten

Fout	Goed
io parlo, io mangio, io vado (in elke zin)	in het Italiaans laat je het voornaamwoord weg: parlo, mangio, vado
Lui è venuto? (tegen de dokter)	Lei è venuto? (de beleefde aanspreekvorm is Lei, derde persoon)

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

Wat je er nog bij moet weten

Wat het Italiaanse overzicht niet heeft: het Italiaans naast het Nederlands, de woorden van de pagina en een verhaal over de taal.

Het Italiaans en het Nederlands naast elkaar

Het Nederlands kan het onderwerp niet weglaten: *ik spreek*. Het Italiaans laat het juist meestal weg, omdat de uitgang de persoon al aangeeft: *parlo* kan alleen *ik spreek* zijn. *Io* in elke zin is niet fout, maar klinkt nadrukkelijk, alsof je jezelf tegenover iemand anders plaatst, precies zoals een Nederlander *ík* zou beklemtonen.

Na een voorzetsel: me en te

Na *con*, *per*, *da*, *di*, *a* en na *come* of *più … di* veranderen twee voornaamwoorden van vorm. De andere blijven gelijk.

Onderwerp	Na een voorzetsel	Voorbeeld
io	me	vieni con me? secondo me
tu	te	è per te, più alto di te
lui / lei	lui / lei	vado da lei, parlo con lui
noi / voi / loro	noi / voi / loro	da noi, per voi, con loro

Het Nederlands doet iets vergelijkbaars (ik, maar met mij). De klassieke fout is *tra io e te*: het is *tra me e te*.

Wist je dat?

Lei als beleefdheidsvorm is vrouwelijk, ook tegen een man: *Lei è gentile*, zegt men tegen meneer Rossi. Het ontstond in de vijftiende en zestiende eeuw, toen men beleefd niet de persoon zelf aansprak maar een abstracte, vrouwelijke titel: *Vostra Signoria*, Uwe Heerlijkheid. De Spaanse hoftaal, toen heel invloedrijk in Italië, gaf die gewoonte nog een duw. Van dat vrouwelijke woord bleef het vrouwelijke voornaamwoord over.

De woorden van deze pagina

Italiaans	Wat het is
inventare	iets nieuws bedenken en maken
vincere	de eerste prijs behalen
il romanzo	dik boek met een verzonnen verhaal
la radio	daarop luister je naar muziek en nieuws
gli attori	spelen rollen in films
i registi	leiden de opnames van een film

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

De onderwerpsvoornaamwoorden · oefeningen

Eerst de proef van het hoofdstuk, dan vijf oefeningen op volgorde van moeilijkheid. Hier geen oplossingen: die staan allemaal samen achterin.

00 · Probeer het meteen

Is het voornaamwoord nodig? Kies:

1. _____ amo i film di Sophia Loren.
2. Chi ha scelto il ristorante? _____, come sempre.
3. _____ prendo la pizza, _____ la pasta: gusti diversi.
4. Scusi, _____ è il professor Rossi?

01 · Chi è?

Vervang de naam door het onderwerpsvoornaamwoord.

1. Marco → _____
2. Anna → _____
3. Marco e Anna → _____
4. tu e Sara → _____
5. io e Marco → _____
6. le mie amiche → _____

02 · Tu o Lei?

Kies de juiste vorm bij elke situatie.

1. Parli con un amico al bar: (tu / Lei) → _____
2. Parli con il medico: (tu / Lei) → _____
3. Parli con un bambino: (tu / Lei) → _____
4. Scrivi un'email a un professore: (tu / Lei) → _____
5. Parli con due colleghi giovani: (voi / Loro) → _____
6. Parli con la signora del negozio: (tu / Lei) → _____

03 · Serve o non serve?

In het Italiaans laat men het voornaamwoord vaak weg. Schrijf **sì** als het zinvol is het te houden (contrast, duidelijkheid), **no** als het beter weg kan.

1. _____ sono italiano, e tu?
2. _____ mangio una pizza.
3. Io lavoro, _____ studia.
4. _____ abitiamo a Roma.
5. Chi paga? _____!
6. _____ parlano italiano molto bene.

04 · Persona giusta

Vul het voornaamwoord in dat bij de werkwoordsvorm hoort.

1. _____ parliamo italiano.
2. _____ parlate inglese?
3. _____ parlano spagnolo.
4. _____ parlo francese.
5. _____ parli tedesco?
6. _____ parla arabo.

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

05 · Presentazioni

Vul de dialoog aan met de juiste voornaamwoorden, lidwoorden en bijvoeglijke naamwoorden.

HERHALING lidwoorden · bijvoeglijke naamwoorden

1. – Ciao! _____ sono Marta. E _____ ?
2. — _____ sono Kim. Sono corean _____ .
3. – Queste sono Lena e Ana: _____ sono spagnol _____ .
4. – E _____ due, siete studenti?
5. – Sì, _____ studiamo _____ italiano.
6. – Il signor Rossi? _____ è _____ nostro professore.

Lees en begrijp

De grammatica van dit hoofdstuk in een tekst uit het dagelijks leven: de website van een museum.

Tre vite · Museo Civico

museocivico.it/tre-vite

Tre vite italiane

Lui è Guglielmo Marconi, bolognese. **Lui** inventa la radio a vent'anni.

Lei è Grazia Deledda, sarda: **lei** vince il Nobel nel 1926.

Loro sono i fratelli Lumière? No, **loro** sono francesi.

E **tu**? **Noi** raccontiamo, **tu** ascolti: la sala è al primo piano.

1. Chi vince il premio Nobel?
- ○ Grazia Deledda
- ○ Guglielmo Marconi
- ○ I fratelli Lumière
- ○ Il direttore del museo

2. Perché in italiano si può dire solo «inventa», senza «lui»?
- ○ Perché è più veloce
- ○ Perché la fine del verbo dice già chi fa l'azione
- ○ Perché è un errore accettato
- ○ Perché il soggetto è sempre lui

3. Quando si mette «lui» o «lei» davanti al verbo?
- ○ Sempre
- ○ Mai
- ○ Solo nello scritto
- ○ Per contrasto o per enfasi

Lees en begrijp

Nog een tekst met dezelfde grammatica: een artikel over twee beroemde Italianen.

Il Corriere del Quartiere

VENERDÌ 15 MARZO · PAGINA 3

STORIE

Lei vinse il Nobel, lui inventò la radio

di Paola Renzi

Lei è Grazia Deledda, di Nuoro. **Lei** scrisse trenta romanzi.

Lui è Guglielmo Marconi, di Bologna. Aveva vent'anni quando cominciò.

Loro due non si conobbero mai, ma **noi** li leggiamo e li ascoltiamo ancora.

E **tu**, quale dei due conoscevi già?

1. Quanti romanzi scrisse Grazia Deledda?
- ○ tre
- ○ venti
- ○ trenta
- ○ cento

2. «Aveva vent'anni quando cominciò»: chi cominciò?
- ○ Marconi
- ○ Deledda
- ○ Il giornale
- ○ Il lettore

3. Completa: «___ sono i miei amici. ___ abitano a Pisa».
- ○ Lui … Lui
- ○ Lei … Lei
- ○ Noi … Noi
- ○ Loro … Loro

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

Nog één keer

Tegenstellingen, beleefdheid, nadruk: vul het juiste onderwerpsvoornaamwoord in.

1. _____ parlo italiano e _____ parli inglese: perfetto!

2. Signora, _____ è molto gentile.

3. Chi paga? Pago _____ !

4. Marco è di Roma; _____ invece siamo di Bari.

5. E _____ , di dove siete?

6. _____ sono pronti, ma Anna no.

7. Anche _____ vuoi un gelato?

8. Dottore, _____ ha un minuto per me?

9. Non sono stato _____ !

10. _____ è simpatica, _____ è timido.

Veelgestelde vragen

Het regent: waar is het Italiaanse «het»?

Er is er geen. Bij het weer en bij de tijd heeft het Italiaans geen onderwerp nodig: *piove*, *nevica*, *fa freddo*, *è tardi*. Een vertaling met *esso* of *lui* bestaat niet. Hetzelfde geldt voor «het is mooi weer»: *fa bel tempo*, met *fare* en zonder onderwerp.

Ik ben het: *è io* of *sono io*?

Sono io. Het werkwoord past zich aan het voornaamwoord aan, niet aan «het»: *sei tu?*, *siamo noi*, *sono loro*. Aan de deur of aan de telefoon is het dus: *chi è? Sono io, Marco*. Let op de volgorde: het voornaamwoord komt na het werkwoord.

Hoe vertaal je «je» als je iedereen bedoelt?

Niet met *tu*, maar met *si*: *non si sa mai*, je weet maar nooit. In het Nederlands is «je» in «je moet hier betalen» niemand in het bijzonder; in het Italiaans zou *tu* klinken alsof je de ander persoonlijk aanspreekt. Dus: *qui si paga alla cassa*.

Wanneer gebruik je Lei en wanneer tu?

Lei tegen onbekenden, ouderen, in winkels, kantoren en bij de dokter. *Tu* tegen vrienden, familie, collega's van dezelfde leeftijd en kinderen. In twijfel begin je met *Lei*: de ander nodigt je wel uit tot *tu*, meestal met *diamoci del tu*.

Waarom laat men io en tu meestal weg?

Omdat de uitgang van het werkwoord het onderwerp al aangeeft. *Parlo* kan alleen «ik spreek» zijn. Ze erbij zetten klinkt nadrukkelijk, alsof je een tegenstelling maakt.

Wanneer zet je het onderwerp er dan wél bij?

Bij contrast (*io resto, tu vai*), bij nadruk (*l'ho fatto io*) en bij *anche* (*anch'io*). En na een vergelijking: *più alto di me*.

Wat is het verschil tussen voi en Loro?

Voi is het gewone meervoud van *tu* en wordt vandaag ook tegen een groep onbekenden gebruikt. *Loro* als beleefd meervoud bestaat, maar klinkt inmiddels heel formeel en hoor je nog vooral in dure restaurants.

Zeggen Italianen egli en essa nog?

Nee, dat is schrijftaal uit de negentiende eeuw en staat hoogstens nog in oude grammatica's. In het echte Italiaans, gesproken en geschreven, zijn het *lui*, *lei* en *loro*.

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

BIJLAGE · DE UITLEG IN HET ITALIAANS

I pronomi soggetto

In italiano il verbo dice già chi parla: parlo può essere solo io. Per questo i pronomi soggetto spesso si omettono, e usarli sempre suona strano: si mettono per chiarire o per dare enfasi.

La tabella

Persona	Pronome	Esempio
1a sing.	io	io sono di Roma
2a sing.	tu	tu sei Sofia Loren?
3a sing.	lui / lei	lui è Marcello Mastroianni, lei è Anna Magnani
1a plur.	noi	noi siamo attori
2a plur.	voi	voi siete registi
3a plur.	loro	loro sono famosi

Quando metterli

Caso	Esempio
Contrasto	io prendo il caffè, lui il tè
Enfasi	l'ha detto lei, non io
Dopo anche / neanche	anche noi amiamo Fellini
Da soli, senza verbo	Chi è stato? Io.

Il Lei di cortesia: per dare del lei si usa la terza persona, anche parlando con un uomo: Lei è molto gentile, dottore.

Da sapere

· *Egli, ella, essi* sopravvivono solo nei testi scritti e nella grammatica scolastica. Nell'italiano vivo, anche formale, si dice **lui, lei, loro**: nessuno te ne vorrà.

· Il pronome torna obbligatorio quando c'è un contrasto o una parola come *anche, neanche, proprio, solo*: *io prendo il caffè, tu? · anche noi veniamo · l'ha detto lui, non io*.

· Nelle mail il *Lei* di cortesia si scrive maiuscolo, insieme ai suoi pronomi: *La ringrazio, Le scrivo, Suo*. È una convenzione dello scritto, non una regola di grammatica.

Gli errori più comuni

Sbagliato	Giusto
io parlo, io mangio, io vado ogni frase	in italiano il pronome si omette: parlo, mangio, vado
Lui è venuto? (parlando col dottore)	Lei è venuto?, il Lei formale usa la terza persona

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.

Download in de App Store

ti amo Italiaans ★★★★★
van Alessio, docent sinds 2018

Hoe verder

De andere 54 overzichten, tot C2

Dit is een van de 7 gratis overzichten. De andere 54 zijn net zo opgebouwd, van A1 tot C2: regels en tabellen, oefeningen, een tekst om te lezen en alle oplossingen. Alle 61 in één keer voor € 9, of inbegrepen in de volledige cursus.

Alle 61 overzichten · € 9 — thuisitaliaans.com/schede

Cursus Italiaans online, in je eigen tempo

55 hoofdstukken in de goede volgorde, geschreven door een docent: oefeningen die meteen worden nagekeken, toetsen om over te slaan wat je al kent, en herhalingen die terugkomen op het juiste moment. De eerste helft van A1 is gratis, zonder account.

Geen account en geen betaalgegevens voor het gratis deel. De volledige cursus kost € 39 per jaar, of eenmalig € 79, voor altijd.

Begin met het gratis deel → — thuisitaliaans.com/cursus-italiaans-online

Elk onderwerp, een wereld

Download in de App Store

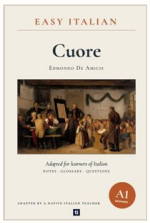
In de app **ti amo Italiaans** oefen je grammatica binnen thematische leerpaden met vakspecifieke woordenschat: *il bar*, *i trasporti*, *il calcio*, *la moda*, *la burocrazia* en zeventien andere. Kies je wereld en de grammatica komt vanzelf mee, ook in het Nederlands uitgelegd.

De helft van de A1-cursus gratis, zonder account

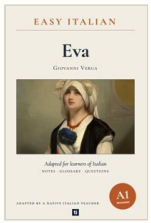
App Store · thuisitaliaans.com/app-ti-nl

Lees Italiaans op je eigen niveau

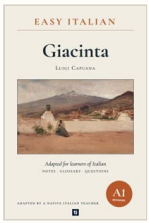
Italiaanse klassiekers herschreven van A1 tot C1, met aantekeningen en een woordenlijst.

Cuore
Edmondo De Amicis · Niveau A1

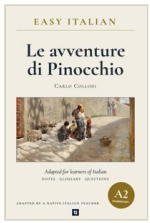
Eva
Giovanni Verga · Niveau A1

Giacinta
Luigi Capuana · Niveau A1

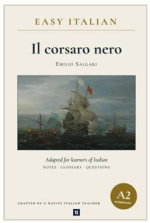
Il giornalino di Gian Burrasca
Vamba · Niveau A1

Le avventure di Pinocchio
Carlo Collodi · Niveau A2

La coscienza di Zeno
Italo Svevo · Niveau A2

Il corsaro nero
Emilio Salgari · Niveau A2

Alle A1-boeken: thuisitaliaans.com/italiaanse-boeken-a1

Oplossingen

Alles samen op één plek: kijk hier na en laat deze pagina weg als je voor de klas print.

00 · Probeer het meteen
1. Anche io · 2. Lei · 3. Io, lui · 4. Lei

01 · Chi è?
1. lui · 2. lei · 3. loro · 4. voi · 5. noi · 6. loro

02 · Tu o Lei?
1. tu · 2. Lei · 3. tu · 4. Lei · 5. voi · 6. Lei

03 · Serve o non serve?
1. sì *(c'è contrasto io / tu)* · 2. no *(basta il verbo)* · 3. sì *(lui/lei, il contrasto va segnato)* · 4. no · 5. sì *(io, da solo)* · 6. no

04 · Persona giusta
1. noi · 2. voi · 3. loro · 4. io · 5. tu · 6. lui / lei / Lei

05 · Presentazioni
1. io, tu · 2. Io, coreano/coreana · 3. loro, spagnole · 4. voi · 5. noi, l' · 6. Lui, il

Lees en begrijp 1
1. a) Grazia Deledda · 2. b) Perché la fine del verbo dice già chi fa l'azione · 3. d) Per contrasto o per enfasi

Lees en begrijp 2
1. c) trenta · 2. a) Marconi · 3. d) Loro … Loro

Nog één keer
1 Io, tu · 2 Lei · 3 io · 4 noi · 5 voi · 6 Loro · 7 tu · 8 Lei · 9 io · 10 Lei, lui

thuisitaliaans.com/grammatica/nl
Alessio · docent Italiaans voor anderstaligen, master ITALS

Gratis overzicht, voor persoonlijk gebruik: je mag het voor jezelf printen.
Niet verspreiden, publiceren, verkopen of wijzigen. © thuisitaliaans.com · Alle rechten voorbehouden.